

POROČILO O REZULTATIH INFRASTRUKTURNEGA PROGRAMA (IP) - ESFRI - V LETU 2018 IN PROGRAM DELA ZA LETO 2019

A. SPLOŠNI PODATKI

1. Šifra raziskovalne organizacije (RO), naslov in vodja infrastrukturnega programa (IP)

Šifra RO	RO izvajalka infrastrukturnega programa
0501	INŠTITUT ZA NOVEJŠO ZGODOVINO, Kongresni trg 1, Ljubljana

Šifra IP	Naslov infrastrukturnega programa
IP - 0501	RAZISKOVALNA INFRASTRUKTURA SLOVENSKEGA ZGODOVINOPISJA

Šifra (ARRS)	Vodja infrastrukturnega programa
16350	Dr. Andrej Pančur

2. Organizacijska/e enota/e izvajanja infrastrukturnega programa

INFRASTRUKTURNI PROGRAM v RO izvaja/jo naslednja/e notranja/e organizacijska/e enota/e (OE)

zap.št.	naziv OE	vodja OE
1.	Znanstvenoraziskovalni oddelek	dr. Damijan Guštin

3. Podpora sodelovanja pri mednarodnih ESFRI projektih:

Naziv OE, ki sodeluje v ESFRI projektu	Naziv ESFRI projekta	Odgovorna oseba v Sloveniji za ESFRI projekt
INZ in ZRC SAZU	DARIAH / DARIAH-SI (SI-DIH) / (SIstory)	dr. Jerneja Fridl in dr. Andrej Pančur

B. OPIS IN VSEBINA DELA SODELOVANJA PRI ESFRI PROJEKTU(-IH)

1. Opis infrastrukture

Predstavitev

V preteklem infrastrukturnem programskem obdobju je Inštitut za novejšo zgodovino (INZ) začel sodelovati pri evropski raziskovalni infrastrukturi ESFRI, ki jo je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v Načrtu razvoja raziskovalnih infrastruktur 2011–2020 uvrstilo na seznam nacionalno pomembnih projektov.

Pri vključevanju Slovenije v Evropske raziskovalne infrastrukturne konzorcije – ERIC, ki so v okviru programov Evropskega strateškega foruma za raziskovalne infrastrukture (European Strategy Forum on Research Infrastructures – ESFRI), Inštitut za novejšo zgodovino v partnerstvu z Znanstvenoraziskovalnim centrom SAZU (ZRC SAZU) sodeluje v nacionalnem konzorciju velike raziskovalne infrastrukture **DARIAH – Digitalna raziskovalna infrastruktura za umetnost in humanistiko** (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities).

Področje

Vzpostavitev sistemov virov in vsebin, zagotavljanje dostopa do teh gradiv ter izgradnja servisov za namene raziskav v zgodovinopisju, humanistiki in družboslovju, ki so vsebinsko in tehnološko kompatibilni z evropskimi normativi in trendi.

Namen:

1. povezovanje s sodelujočimi infrastrukturnimi skupinami v mreži DARIAH pri vzpostavljanju evropske digitalne raziskovalne infrastrukture za umetnosti in humanistiko,
2. v skladu s smernicami DARIAH vzpostavitev in homogenizacija nacionalne digitalne raziskovalne infrastrukture za humanistiko in umetnost (DARIAH-SI), ki poteka v skladu z osnutkom *Načrta razvoja RI 2011–2020 (NRRJ), Revizija 2016*, Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, in bo kompatibilna z evropsko mrežo,
3. izdelava tehnološko naprednih informacijsko komunikacijskih sistemov, ki bodo poleg dostopnosti historičnih vsebin, relevantnih za proučevanje slovenske zgodovine, omogočali ustvarjanje novih raziskovalnih podatkov in na podlagi teh novih spoznanj, potrebnih za razvoj zgodovinopisja in humanistike, kar posledično pomeni krepitev nacionalne identitete in splošnega družbenega napredka tako v nacionalnem kot tudi globalnem prostoru (portal Zgodovina Slovenije–SIstory),
4. s pomočjo vseh sistemov uporabnike/raziskovalce usmerjati k uporabi novih tehnologij in metodologij v digitalni humanistiki ter izkoriščanju možnosti, ki jih te ponujajo.

Opis dela:

1. **Evropska mreža za humanistiko in umetnosti Digital Research Infrastructure for Arts and Humanities – DARIAH:**
 - a. Razvojna politika.
 - b. Vsebinsko-tehnološka dejavnost.
2. **Nacionalna digitalna infrastruktura za humanistiko in umetnost DARIAH-SI:**
 - a. Vzdrževanje/nadgrajevanje in popolnjevanje spletnih sistemov.
 - b. Sodelovanje z domačimi in mednarodnimi infrastrukturnimi akterji pri izgradnji digitalnega znanstveno-humanističnega okolja.
 - c. Promocija digitalne humanistike doma in v tujini.
3. **Raziskovalna infrastruktura slovenskega zgodovinopisja oz. portal Zgodovina Slovenije – SIstory [DARIAH SIstory]:**
 - a. Vsebinske dejavnosti.

- b. Razvoj spletnih sistemov in orodij.
- c. Diseminacija novih znanj s področja digitalne humanistike.
- d. Strokovna pomoč in izobraževanje.

2. Opis aktivnosti

Vsebina dela:

- pridobivanje in obdelava vsebin/podatkov, primernih za uporabo v raziskovalnem okolju,
 - razvoj spletnih sistemov in orodij,
 - spremljanje aktualnih metodologij in standardov,
 - diseminacija znanj s področja digitalne humanistike,
 - popularizacija slovenske digitalne humanistike.
1. **Evropska mreža za humanistiko in umetnosti Digital Research Infrastructure for Arts and Humanities – DARIAH:**
 - a. Razvojna politika:
 - načrtovanje vzpostavitve dolgoročne vzdržnosti raziskovalnih infrastruktur,
 - koordiniranje interaktivne baze študijskih programov in predmetnikov v digitalni humanistiki (DH Course Registry),
 - sodelovanje v delovni skupini Ethics and Legality in the Digital Arts and Humanities (ELDAG),
 - sodelovanje v delovni skupini Benefits of DARIAH,
 - sodelovanje v delovni skupini Digital Methods and Practices Observatory (DIMPO).
 - b. Vsebinsko-tehnološka dejavnost: prenašanje evropskih dobrih praks v nacionalni prostor in obratno.
 2. **Nacionalna digitalna infrastruktura za humanistiko in umetnost DARIAH-SI:**
 - a. Spletni sistemi – vzdrževanje/nadgrajevanje in popolnjevanje:
 - DARIAH-SI, ki predstavlja vsebine v povezavi z razvojem in uporabo praks in orodij iz sveta digitalne humanistike,
 - SI-DIH, repozitorij slovenske digitalne humanistike, ki omogoča boljšo umestitev projektov slovenske digitalne humanistike pod okriljem DARIAH.EU.
 - b. Aktivno sodelovanje:
 - z nacionalno ESFRI infrastrukturo CLARIN:
 - v upravnem odboru CLARIN.SI,
 - s strani CLARIN.SI sofinanciran projekt Korpus parlamentarnih razprav Državnega zbora Republike Slovenije 1990-2018,
 - v sodelovanju z ZRC-SAZU in s strani CLARIN.SI sofinanciran projekt Nadgradnja digitalne knjižnice eZISS – Elektronske znanstveno kritične izdaje slovenskega slovstva,
 - organizacija skupne mednarodne znanstvene konference Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika (JTDH 2018) 20. do 21. septembra 2018 v Ljubljani;
 - z nacionalno ESFRI infrastrukturo CESSDA pri prijavi RDA (Research Data Alliance) Node Slovenia (nosilec Arhiv družboslovnih podatkov);
 - z evropskim projektom TRACES oz. Društvom za domače raziskave pri projektne vsebinskem sklopu Odlivanje smrti;
 - kot del konzorcija Slovenskega superračunalniškega omrežja SLING sodelovanje pri izvedbi projekta Nadgradnja nacionalnih raziskovalnih infrastruktur HPC RIVR.
 - c. Promocija digitalne humanistike:

- ParlaCLARIN@LREC2018, ki jo je oranizirala The European Language Resource Association (ELRA), Miyazaki, Japonska, maj 2018.
- Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika, Ljubljana, Slovenija, september 2018.
- idr.: gl. točko C (REZULTATI DELA SODELOVANJA PRI ESFRI PROJEKTU(-IH))

3. Raziskovalna infrastruktura slovenskega zgodovinopisja oz. portal Zgodovina Slovenije – Sistory [DARIAH Sistory]:

a. Vsebina:

- Valorizacija gradiv in urejanje avtorsko-pravnega vidika gradiv.
- Digitalizacija gradiv.
- Standaridizacija gradiv.
- Pretvorba izbranih besedil v računalniško berljiv zapis.
- Obdelava besedil z označevalnimi jeziki.
- Shranjevanje besedil v bazah podatkov.
- Podatkovne baze in zbirke:
 - Sejni zapisi izvršnih in zakonodajnih teles.
 - Popisi prebivalstva Slovenije 1830-1931.
 - Smrtne žrtve med prebivalstvom na območju RS med 2. sv. vojno in neposredno po njej.
 - Vojaške žrtve 1. svetovne vojne na Slovenskem.
 - Krajevni repertoriji.
 - Zgodovinarski indeks citiranosti (ZIC) / Slovenski indeks citiranosti (SICI).
 - Saxon-JS.
 - SI-IUS.

b. Vzdrževanje/nadgradnja sistema.

c. Strokovna pomoč in izobraževanje.

C. REZULTATI DELA SODELOVANJA PRI ESFRI PROJEKTU(-IH)

1. Izvedene aktivnosti in ključni dosežki v letu 2018

Rezultati dela:

- pridobitev in obdelava številnih in raznolikih vsebin oziroma podatkov, primernih za uporabo v raziskovalnem okolju,
- razvoj spletnih sistemov in orodij po najsodobnejših standardih,
- spremljanje metodologij in standardov, skladnih z aktualnimi trendi/evropskimi smernicami,
- diseminacija novih znanj s področja digitalne humanistike v digitalnem raziskovalnem okolju,
- popularizacija slovenske digitalne humanistike.

Ključni dosežki:

- zanesljivost: dolgotrajno arhiviranje, unikatni identifikatorji, sledljivost,
- verodostojnost: verificirane vsebine,
- enostavnost: uporaba preverjenih tehnologij,
- poznavanje: uporaba tehnologij, ki jih sami dobro poznamo in z njimi samostojno upravljamo,
- prilagodljivost: nadgrajevanje obstoječih tehnologij v skladu z novimi znanji in spoznavanji,
- odprta koda in odprt dostop: prevzemanje obstoječih tehnoloških rešitev in preko odprtega dostopa,
- ponovna uporaba raziskovalnih podatkov: večnamenskost razvoja vsebinskih sklopov.

1. Evropska mreža za humanistiko in umetnosti Digital Research Infrastructure for Arts and Humanities – DARIAH:

a. Razvojna politika:

- načrtovanje vzpostavitve dolgoročne vzdržnosti raziskovalnih infrastruktur,
- koordiniranje interaktivne baze študijskih programov in predmetnikov v digitalni humanistiki (DH Course Registry),
- sodelovanje v delovni skupini Ethics and Legality in the Digital Arts and Humanities (ELDAG),
- sodelovanje v delovni skupini Benefits of DARIAH,
- sodelovanje v delovni skupini Digital Methods and Practices Observatory (DIMPO).

b. Vsebinsko-tehnološka dejavnost - prenašanje evropskih dobrih praks v nacionalni prostor in obratno.

2. Nacionalna digitalna infrastruktura za humanistiko in umetnost DARIAH-SI:

a. Spletni sistemi – vzdrževanje in popolnjevanje:

- DARIAH-SI predstavlja vsebine v povezavi z razvojem in uporabo praks in orodij iz sveta digitalne humanistike,
- SI-DIH, nadgradnja v repozitorij slovenske digitalne humanistike, ki bo omogočal boljšo umestitev projektov slovenske digitalne humanistike pod okriljem DARIAH.EU.

b. Aktivno sodelovanje:

- z nacionalno ESFRI infrastrukturo CLARIN:
 - v upravnem odboru CLARIN.SI,
 - s strani CLARIN.SI sofinanciran projekt Korpus parlamentarnih razprav Državnega zbora Republike Slovenije 1990-2018,

- v sodelovanju z ZRC-SAZU in s strani CLARIN.SI sofinanciran projekt Nadgradnja digitalne knjižnice eZISS – Elektronske znanstveno kritične izdaje slovenskega slovstva,
 - organizacija skupne konference Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika (JTDH 2018) 20. do 21. septembra 2018 v Ljubljani;
 - z nacionalno ESFRI infrastrukturo CESSDA pri prijavi RDA (Research Data Alliance) Node Slovenia (nosilec Arhiv družboslovnih podatkov);
 - z evropskim projektom TRACES oz. Društvom za domače raziskave pri projektne vsebinskem sklopu Odlivanje smrti;
 - kot del konzorcija Slovenskega superračunalniškega omrežja SLING sodelovanje pri izvedbi projekta Nadgradnja nacionalnih raziskovalnih infrastruktur HPC RIVR.
- c. Promocija digitalne humanistike:
- Referat The collection of Slovene parliamentary debates from the period of secession na mednarodni znanstveni delavnici ParlaCLARIN@LREC2018, ki jo je organizirala The European Language Resource Association (ELRA), Miyazaki, Japonska, maj 2018.
 - Dva referata na mednarodni znanstveni konferenci Jezikovne tehnologije in digitalna humanistika, Ljubljana, Slovenija, september 2018:
 - Spregledana kulturna dediščina in uporaba raziskovalne infrastrukture za humanistiko v raziskavi Odlivanje smrti.
 - Trajnost digitalnih izdaj: uporaba statičnih spletnih strani na portalu Zgodovina Slovenije – SIstory.
 - Predstavitev baze Vojaške žrtve 1. svetovne vojne (november 2018, INZ).
 - Predstavitev projekta Zbiranje podatkov o vojaških žrtvah 1. svetovne vojne na Slovenskem in analize podatkov na konferenci Vojaški dogodki v Sloveniji ob koncu prve svetovne vojne v Mariboru (november 2018).

3. Raziskovalna infrastruktura slovenskega zgodovinopisja oz. portal Zgodovina Slovenije – SIstory [DARIAH SIstory]:

a. Splošno:

V letu 2018 je tehnološko nadgrajeni sistem nudil uporabnikom hiter in enostaven dostop do raznovrstnega prosto in odprto dostopnega verificiranega digitalnega in digitaliziranega gradiva (več kot 40.000 digitalnih objektov), opremljenega s CC licencami, ki omogoča ustvarjanje, obstoj, (ponovno) uporabo in dolgoročno hrambo (novih) kompleksno strukturiranih digitalnih podatkov, potrebnih za (digitalno) raziskovalno delo.

b. Realizirana izhodišča:

- nadgradnja si4 repozitorija, ki bo kot programska osnova portala SIstory omogočal fleksibilno upravljanje z digitalnimi objekti v zbirkah z različnimi metapodatkovni standardi in upravljanje digitalnih znanstvenih izdaj,
- nadgradnja arhivskega središča (Archivematica 1.7.1) v skladu z arhivskimi standardi Enotne tehnološke zahteve.

c. Realizirane vsebine:

- digitalizacija in spletna objava vsebin s področja slovenskega zgodovinopisja: 75.775 strani,
- objava pomembnejših domačih in mednarodnih znanstvenih dogodkov: 79 ur posnetkov oz. 165 avi.dat,
- urejanje avtorsko pravnih vidikov za spletno objavo,

- standardizacija gradiv in metapodatkovna inventarizacija: za 2.582 enot oz. okrog 25.000 vpisov,
- pretvorba izbranih besedil v računalniško berljiv zapis, obdelava z označevalnimi jeziki, shranjevanje v bazah podatkov,
- povezovanje med zapisi v sistemu COBISS in Handle identifikatorji na portalu SIstory (5566 povezav).

č. Podatkovne baze:

- Projekt Sejni zapisi izvršnih in zakonodajnih teles:
 - osnovna pretvorba (metapodatki, struktura sej, govorov in odstavkov) sejinj zapisov Državnega zbora in delovnih teles (1996-2018) iz HTML formata spletne strani Državnega zbora Republike Slovenije v XML format v skladu s Smernicami TEI: 10.325 datotek, 966.500 govorov, 201,4 milijona besed,
 - kodiranje 6518 novih <https://github.com/SIstory/PorocevalecDZ> in kodiranje 9472 manjkajočih enot vsebine *Poročevalca*,
 - sodelovanje z The European Information and Research Network on Parliamentary History.
- Popisi prebivalstva Slovenije 1830-1931:
 - digitalizacija popisa prebivalstva Ljubljane 1935,
 - osnovni metapodatki za enote popisa prebivalstva Ljubljane 1935,
 - transkribiranje popisov prebivalstva v orodju za transkribiranje historičnih demografskih podatkov: popis prebivalstva Ljubljane 1890 (podatki za 21.500 oseb, 26 spremenljivk) in 1921 (podatki za 6.400 oseb, 19 spremenljivk),
 - korigiranje in dopolnjevanje obstoječih zapisov.
- Smrtne žrtve med prebivalstvom na območju RS med 2. sv. vojno in neposredno po njej:
 - dopolnitev baze s podatki za mobilizirane Slovence v nemško vojsko (preverjanje 1385 iz baze izločenih oseb in nov vnos 161 oseb),
 - izmenjava podatkov z javnostjo in raziskovalci, izdelava analiz.
- Vojaške žrtve 1. svetovne vojne na Slovenskem:
 - dodatno označevanje podatkov o žrtvah (ranjeni, ujeti, mrtvi) 1. svetovne vojne iz Verlostliste v skladu s Smernicami TEI ter priprava za digitalno izdajo: urejanje in popravljanje OCR zapisov ter kodiranje v skladu s smernicami TEI: 66.442 oseb (mrtvi, ranjeni in ujeti; tudi izven območja sedanje Slovenije),
 - urejanje podatkov o smrtnih žrtvah, ki so jih prispevali partnerji v projektu ter pretvorba v CSV format za uvoz v skupno bazo podatkov,
 - pretvorba podatkov iz XML datotek Verlostliste v CSV format in uvoz v bazo smrtnih žrtev (7571 oseb, 24 spremenljivk),
 - uvoz podatkov za 27.093 oseb v skupno bazo podatkov ter čiščenje dvojnikov,
 - zaključek projekta in predstavitev javno dostopne baze podatke na <http://zv1.sistory.si/>.
- Krajevni repertoriji: Kodiranje v XML format krajevnega repertorija za Kranjsko 1880 (8611 krajevnih imen in 5097 povezav na krajevni repertorij za leto 1890) in 1890 (8132 krajevnih imen in 5929 povezav na krajevni repertorij za leto 1900).
- Projekt Zgodovinarski indeks citiranosti (ZIC) / Slovenski indeks citiranosti (SICI):
 - vpis 3742 citatov (13 spremenljivk) iz 194 del (serijske publikacije: Arhivi 2011—2015, Kronika 1999—2001, 2015),

- v GitHub repozitoriju dodano 4187 manjkajočih COBISS identifikatorjev.
 - Saxon-JS: vključitev dinamičnega prikazovanja XML dokumentov v okviru statičnih spletnih strani s pomočjo Saxon-JS v novo verzijo digitalne izdaje Kapelski pasion.
 - SI-IUS: vzorčna postavitve Občega državlanskega zakonika.
- d. Vzdrževanje/nadgradnja sistema:
- nadgradnja aplikacije Archivematica na verzijo 1.7.1. ter prenos sistemskih nastavitev,
 - pregledovanje spletnega mesta za zagotavljanje delovanja vseh funkcionalnosti,
 - optimizacija relacijske podatkovne baze,
 - skrb za pravilno delovanje indeksacije podatkov za optimalno delovanje iskalnika,
 - skrb za virtualno gostovanje strežnika z redundanco oz. za dnevni backup podatkov,
 - vzdrževanje/adaptacija aplikativnega požarnega zidu,
 - nadgradnja ABBYY programske opreme za OCR obdelavo PDF datotek, nakup/namestitve programske opreme Adobe Premiere za video obdelavo.
- e. Strokovna pomoč in izobraževanje:
- sodelovanje pri vzpostavitvi projekta digitalizacije slovenskega pravnega izročila SI-IUS,
 - sodelovanje pri predmetu Izbrana poglavja iz sodobne slovenske lokalne zgodovine Oddelka za zgodovino FF UL na primeru Popisov prebivalstva Slovenije,
 - seminarsko sodelovanje pri obdelavi korpusa zapisnikov sej Skupščine RS 1990-92 (FRI UL in FDV UL).

D. NAČRTI ZA SODELOVANJE PRI ESFRI PROJEKTU(-IH) V LETU 2019**1. Pričakovana dodana vrednost vključevanja v ESFRI projekt za Slovenijo****Področje**

RI je namenjena vzpostavitvi sistema zgodovinskih virov in zgodovinopisnih vsebin, zagotavljanju dostopa do teh gradiv ter izgradnji servisov za namene raziskav v zgodovinopisju, humanistiki in družboslovju, ki so vsebinsko in tehnološko kompatibilni z evropskimi normativi in trendi.

Cilji

Cilji in dejavnosti raziskovalne infrastrukture so usmerjeni v izdelavo tehnološko naprednih informacijsko komunikacijskih sistemov, ki bodo omogočali ustvarjanje novih raziskovalnih podatkov in na podlagi teh novih spoznanj, potrebnih za razvoj zgodovinopisja in humanistike, kar posledično pomeni krepitev nacionalne identitete in splošnega družbenega napredka tako v nacionalnem kot tudi globalnem prostoru.

Evropska mreža za humanistiko in umetnosti – DARIAH ter nacionalna digitalna infrastruktura za humanistiko in umetnost DARIAH-SI:**A. DARIAH-SI:**

- Razvojna politika:
 - prenašanje evropskih dobrih praks v nacionalni prostor in obratno,
 - oblikovanje nacionalne razvojne politike,
 - reevalvacija delovnega programa in prilagoditev operativnemu strateškemu načrtu DARIAH.EU - Strategic Action Plan, ki bo v operativno fazo vstopil leta 2019 in bo prinesel novosti v usmeritvah evropskega konzorcija, te pa bodo odsevale tudi v delovanju slovenske DARIAH,
 - krepitev delovanja na področju odprte znanosti in odprtih podatkov.
- Programsko in vsebinsko nadgrajevanje sistemov, ki bodo raziskovalcem nudili številne vsebine in jih hkrati usmerjali k uporabi novih tehnologij in izkoriščanju možnosti, ki jih te ponujajo.
- Orodja in raziskovalne storitve:
 - vzdrževanje in vsebinsko popolnjevanje portala DARIAH-SI za potrebe diseminacije znanj v digitalni humanistiki,
 - repozitorij Slovenske digitalne humanistike – SIDIH (temelji na si4 repozitoriju): postopna selitev obstoječih digitalnih izdaj s področja digitalne humanistike iz SIstory digitalne knjižnice v SIDIH repozitorij ter dodajanje novih digitalnih izdaj in raziskovalnih podatkov,
 - začetek izvajanja investicijskega projekta »Razvoj raziskovalne infrastrukture za mednarodno konkurenčnost slovenskega RRI prostora – RI-SI – DARIAH«, ki ga sofinancira Republika Slovenija, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (nakup raziskovalne opreme 2019-2020): v letu 2019 nakup 3 dvo-procesorskih strežnikov namenjenih povečanju procesorske, spominske in diskovne zmogljivosti obstoječe strojne opreme (96 procesorskih jeder, 768 GB RAM, 108 TB diskovnih kapacitet), nakup strežniške omare in brezprekinitvenega napajanja UPS;
 - nadgradnja eXist-db in teiPublisher za potrebe digitalne humanistike v Sloveniji,
- Sodelovanje z nacionalnimi RI in (med)nacionalno pomembnimi projekti:
 - CLARIN: kot partner CLARIN.SI je zastopan v njegovem upravnem odboru; sodeluje v projektih eZISS, SloParl, ParlaFormat;
 - CESSDA: sodelovanje v Research Data Alliance (RDA), kjer Arhiv družboslovnih podatkov kot nosilec CESSDA v Sloveniji organizira delovanje RDA Node Slovenia;
 - SLING: Sodelovanje v konzorciju SLING pri vzpostavljanju nacionalne grid infrastrukture.

- Sodelovanje v projektu Odlivanje smrti z Društvom za domače raziskave (Obzorja 2020 projekt TRACES): digitalna izdaja rezultatov projekta.
- Strokovna pomoč in izobraževanje: delavnice in seminarji, osredotočeni na tehnične vidike in raziskovalne metode digitalne humanistike.
- Sodelovanje s Pravno fakulteto UL, Institutom »Jožef Stefan« in ZRC-SAZU pri izgradnji digitalne knjižnice TEI publikacij SI-IUS;
- Sodelovanje z ZRC-SAZU pri zasnovi digitalne knjižnice projekta Maj 1968 v literaturi in teoriji.
- Sodelovanje z ZRC-SAZU pri nadgradnji digitalne knjižnice eZISS – Elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva (sofinancirano CLARIN.SI).
- Sodelovanje s Filozofsko fakulteto UL pri spletnih razstavah projekta Napravite mi to deželo nemško ... italijansko ... madžarsko ... hrvaško!
- Sodelovanje z založbo ZRC SAZU pri dopolnjevanje programov za pretvorbo TEI v ePub.

B. DARIAH.EU:

- Spremljanje razvoja in aktivno sodelovanje:
 - na strateškem srečanju DARIAH v Parizu: DARIAH Strategic Plan;
 - na letni DARIAH konferenci v Varšavi 15. do 17. maja 2019 (DARIAH Annual Event 2019: Humanities Data);
 - v NCC boardu - komite nacionalnih koordinatorjev;
 - v delovnih skupinah (WG): ELDAG (Ethics and Legality in Academia), DIMPO (Digital Methods and Practices Observatory), Digital Humanities Course Registry;
 - z rednim dopolnjevanjem DARIAH-SI spletne strani.

Spletni portal Zgodovina Slovenije – SIstory:

- Vsebinska nadgradnja:
 - digitalizacija in spletna objava gradiv,
 - urejanje avtorsko pravnih vidikov za spletno objavo,
 - standardizacija gradiv in MP inventarizacija,
 - pretvorba izbranih besedil v računalniško berljiv zapis, obdelava z označevalnimi jeziki, shranjevanje v bazah podatkov,
 - ustvarjanje novih vsebin v digitalnem mediju,
 - arhiviranje gradiv: v sistemu Archivemata,
 - ustvarjanje povezav med zapisi v Cobissu in ID naslovi na SIstory.
- Urejanje in dopolnjevanje dokumentacije o dejavnostih IP INZ.
- Programska in tehnološka nadgradnja:
 - prehod digitalne knjižnice iz obstoječe relacijske baze in administracije v implementiran si4 repozitorij (vzpostavitev nove verzije repozitorija, postopna selitev digitalnih zbirk skupaj s pretvorbo v nove metapodatkovne standarde - predviden zaključek v letu 2020);
 - vključitev novih podatkovnih sistemov,
 - objava programskih kod novo razvitih orodij v sistemu GitHub,
 - implementacija nove relacijske SQL baze SICI – zgolj v primeru izkazane potrebe financerja.
- Nadgradnja in vzdrževanje sistema.
 - Projekti:
 - Popisi prebivalstva Slovenije 1830-1935:
 - označevanje osnovnih metapodatkov o enotah in uvoz popisov prebivalstva Ljubljane 1880, 1928 in 1935 ter Škofje Loke 1880-1931 v orodje za transkribiranje historičnih demografskih podatkov;
 - transkribiranje popisa prebivalstva Ljubljane 1890, 1910 in 1921, indeksiranje popisov prebivalstva Škofje Loke;

- urejanje, popravki in klasifikacija podatkov transkribiranih popisov prebivalstva;
 - posodobitev: premestitev aplikacije iz portala SIstory na Sistory poddomeno, nov sprednji del spletne strani, nov ElasticSearch iskalnik, API;
 - Sejni zapisi izvršnih in zakonodajnih teles, Slovenija:
 - izdelava Korpusa parlamentarnih razprav Državnega zbora Republike Slovenije (1990-2018) – SloParl (sofinancirano CLARIN.SI);
 - ParlaFormat: delavnica Interoperability Parliamentary Data in implementacijski projekt (financira CLARIN);
 - Baza Smrtne žrtve med prebivalstvom na območju RS med 2. sv. vojno in neposredno po njej:
 - uporaba/diseminacija podatkov v raziskovalnem okolju,
 - dopolnjevanje podatkov v sodelovanju z uporabniki,
 - posodobitev: premestitev aplikacije iz portala SIstory na Sistory poddomeno, nov sprednji del spletne strani, nov ElasticSearch iskalnik, URL query, posodobitev administracije za upravljanje podatkov v relacijski bazi portala SIstory.
 - Kranjski deželni zbor 1861-1918: metapodatkovna inventarizacija.
 - Zgodovinarski indeks citiranosti / Slovenski indeks citiranosti:
 - ažuriranje baze s podatki nacionalne produkcije s področja zgodovinopisja do 2018;
 - posodobitev: premestitev iskalnika iz portala SIstory na Sistory poddomeno, nov sprednji del spletne strani, nov ElasticSearch iskalnik, URL query.
 - Zbiranje podatkov o vojaških žrtvah 1. sv. vojne na Slovenskem:
 - izločitev dvojnikov in dodatna klasifikacija podatkov,
 - dopolnitev dokumentacije.
 - dodatno označevanje podatkov o žrtvah (ranjeni, ujeti, mrtvi) 1. svetovne vojne iz Verlustliste v skladu s Smernicami TEI ter priprava za digitalno izdajo,
 - Krajevni repertoriji:
 - kodiranje seznama krajev za Kranjsko 1817 in 1846;
 - dopolnitev kodiranja krajevnih repertorijev 1910 izven ozemlja RS;
 - dodatno označevanje geografskih koordinat za kraje krajevnih repertorijev iz katastrov.
 - E-publikacije:
 - Dopolnjevanje XSLT stilov za pretvorbo TEI dokumentov v HTML publikacije, ki so prilagojeni za objavljanje HTML publikacij na portalu SIstory in njihova adaptacija za potrebe si4 repozitorija (SI-DIH in nov SIstory).
 - XSLT stili za pretvorbo TEI dokumentov v ePub publikacije.
 - Dodatna razširitev delovanja digitalnih izdaj kot statičnih spletnih strani z dinamičnimi funkcionalnostmi Saxon-JS.
 - E-publikacije: priprava in objava INZ publikacij na spletu.
- 3. Promocija digitalne humanistike in zgodovinopisja, digitalnega analitičnega raziskovanja ter multidisciplinarnega izobraževanja:**

- domači in tuji posveti (mdr. Digital Humanities Conference 2019 v Utrechtu, Nizozemska, Text Encoding Initiative (TEI) v Gradcu),
- seminarji ter individualne in skupinske delavnice (mdr. ParlaFormat v Utrechtu; PARTHENOS delavnica),
- znanstveni in strokovni članki in poročila.

Prednosti vsebin in dejavnosti (za):

1. domače raziskovalce pri njihovem znanstvenem razvoju in vključevanju v evropski strokovni prostor ter raziskovalce, ki proučujejo zgodovino s področja Republike Slovenije:
 - hiter, enostaven, brezplačen in stabilen dostop do raznovrstnega prosto in odprto dostopnega verificiranega digitalnega ter digitaliziranega gradiva, opremljenega s CC licencami,
 - ustvarjanje, obstoj, (ponovna) uporaba in dolgoročna hramba (novih) kompleksno strukturiranih digitalnih podatkov, potrebnih za (digitalno) raziskovalno delo v nacionalnem in globalnem znanstvenem razvojnem prostoru,
2. nacionalno digitalno humanistiko:
 - razvoj,
 - homogenizacija,
 - standardizacija,
 - vključevanje in
 - popularizacija nacionalne digitalne humanistike v okviru evropske infrastrukture za umetnosti in humanistiko,
 - diseminacija novih znanj izven nacionalnega prostora,
3. razvijalce odprtokodnih programov doma in v tujini:
 - ekonomizacija proračunskih sredstev:
 - objava programskih kod novih orodij, razvitih v okviru IP INZ, v sistemu GitHub za nadaljnjo uporabo/nadgradnjo/adaptacijo pod odprtokodno licenco,
4. nacionalno kulturno in znanstveno dediščino:
 - manjša obremenitev analognega gradiva,
 - poenotena modulacija digitaliziranega gradiva,
 - usklajevana tehnična adaptacija,
 - standardizacija vzdrževanja in dolgoročne hrambe,
5. razvoj zgodovinopisja in humanistike:
 - vzpostavitev nacionalnega sistema zgodovinskih virov in zgodovinopisnih vsebin, zagotavljanju dostopa do teh gradiv ter izgradnji servisov za namene raziskav v zgodovinopisju, humanistiki in družboslovju, ki so vsebinsko in tehnološko kompatibilni z evropskimi normativi in trendi,
6. krepitev raziskovalno-razvojne politike:
 - izdelava in vzdrževanje tehnološko naprednih informacijsko komunikacijskih sistemov, ki omogočajo ustvarjanje novih raziskovalnih podatkov in na podlagi teh novih spoznanj, potrebnih za razvoj zgodovinopisja in humanistike, kar posledično pomeni krepitev nacionalne identitete in splošnega družbenega napredka tako v nacionalnem kot tudi globalnem prostoru.

Dodana vrednost vključevanja v ESFRI projekt za Slovenijo (je najmanj v):

- zanesljivosti sistemov: dolgoročno financiranje, dolgotrajno arhiviranje, unikatni identifikatorji, sledljivost,
- verodostojnosti vsebin: verificirane vsebine,

- enostavnosti sistemov: uporaba preverjenih tehnologij,
- poznavanju tehnologij in metodologij: uporaba tehnologij, ki jih sami dobro poznamo in z njimi samostojno upravljamo,
- prilagodljivosti sistemov: nadgrajevanje obstoječih tehnologij v skladu z novimi znanji in spoznavanji,
- odprti kodi in odprtem dostopu: prevzemanje obstoječih tehnoloških rešitev in preko odprtega dostopa,
- ponovni uporabi raziskovalnih podatkov: večnamenskost razvoja vsebinskih sklopov.

E. FINANČNO POROČILO O PORABI SREDSTEV V LETU 2018 TER FINANČNI NAČRT ZA LETO 2019

1. Naziv ESFRI projekta¹:

Poročilo za leto 2018					
	Plače	Prispevki	Neposredni mat. in nemat. stroški	Amortizacija	SKUPAJ
Prejeta sredstva ARRS v letu 2018			111.000,00 EUR		111.000,00 EUR
Poročilo o porabi prejetih sredstev za izvedbo projekta v letu 2018			111.000,00 EUR		111.000,00 EUR
Plan za leto 2019					
Plan stroškov za leto 2019			125.000,00 EUR		125.000,00 EUR

¹ V kolikor IP sodeluje v več ESFRI projektih, finančne podatke prikažite za vsak ESFRI projekt ločeno.

F. IZJAVE POROČEVALCA**Podpisani na tem poročilu oziroma predlogu izjavljamo, da:**

- so vsi podatki v poročilu v elektronski obliki identični podatkom v poročilu v pisni obliki;
- se strinjamo z obdelavo podatkov, povezanih z izvajanjem infrastrukturnega programa v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov ter obdelavo teh podatkov za evidenco MIZŠ in ARRS.

Kraj in datum:Ljubljana, 15.3.2019**PODPISI:****Vodja infrastrukturnega programa:**

Ime in priimek:

Podpis: dr. Andrej Pančur**Odgovorni računovodja:**

Ime in priimek:

Podpis: Anita Rus**Zastopnik oz. pooblaščen oseb
JRO in/ali koncesionarjev:**

Ime in priimek:

Podpis: dr. Damijan Guštin, direktor

